

Velkaantumistilasto 2008

Velat kasvoivat 7,7 prosenttia vuonna 2008

Asuntokuntien velkaantumismuutos hidastui hieman vuonna 2008. Silti niiden velat kasvoivat edellisvuodesta lähes kahdeksan prosenttia. Velkaa oli 1 470 000 asuntokunnalla, edellisvuodesta velallisasuntokuntien määrä kasvoi runsaat kaksi prosenttia. Vuodesta 2002 asuntokuntien velat ovat kasvaneet reaalisesti 81 prosenttia. Eniten ne kasvoivat vuonna 2005, jolloin asuntokuntien kaikki velat kasvoivat 14,7 ja asuntovelat 17,5 prosenttia.

Kaikkiaan asuntokunnilla oli viime vuonna velkaa 90,5 miljardia euroa, mistä suurin osa, 64,4 miljardia asuntovelkoja. Velallista asuntokuntaa kohti velkaa oli 61 630 euroa. Asuntovelkaa oli 812 000 asuntokunnalla, niistä 136 000 asuntokunnalla velkaa oli otettu ensiasuntoa varten. Asuntovelallista asuntokuntaa kohti asuntovelkaa oli 79 321 euroa, ensiasuntoa varten otettua velkaa 75 750 euroa.

Vuodesta 2002 eniten, reaalisesti 99 prosenttia, ovat kasvaneet asuntovelat. Asuntolainojen kasvusta suurin osa näyttää kohdistuneen asunnonvaihtoihin, sillä ensiasuntoa varten otetut lainat kasvoivat hitaammin, niiden reaalimäärä kasvoi 71 prosenttia vuodesta 2002. Vuodesta 2007 lähtien ovat ensiasunnon velat kuitenkin kasvaneet muita asuntovelkoja enemmän.

Asuntokuntien velkaantumistaso ikäluokittain 2002 - 2007, %

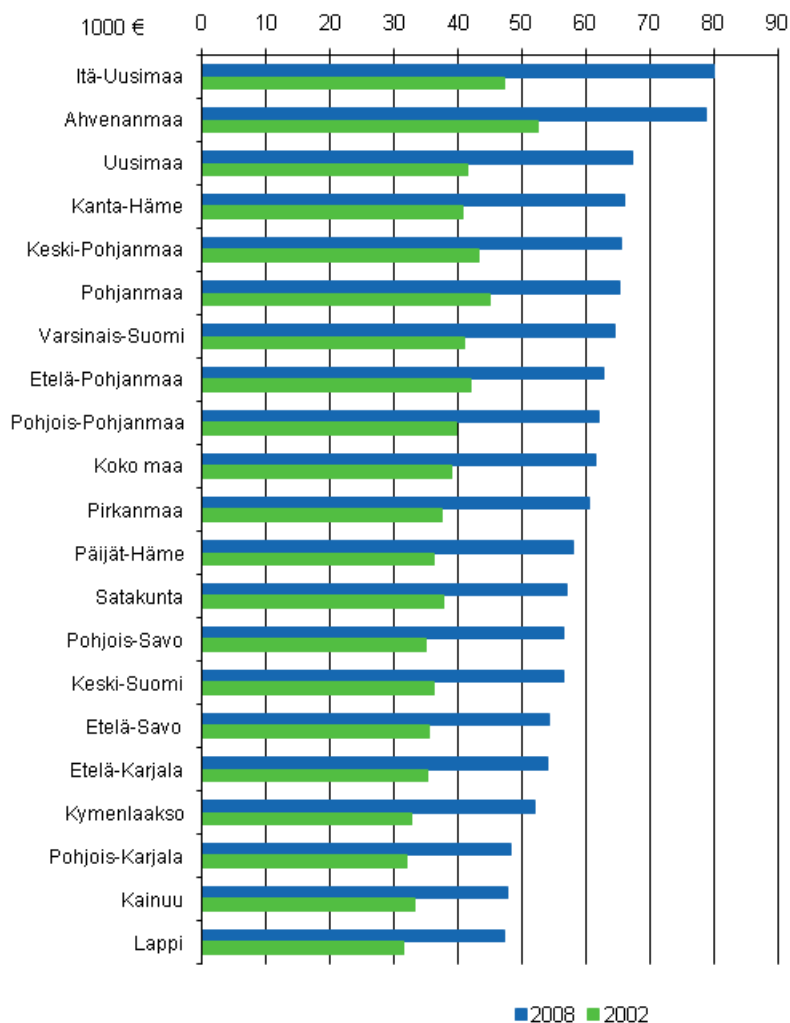
Ikä	Vuosi					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Yhteensä	70	76	82	91	98	101
-24	58	64	69	80	88	91
25-34	125	139	151	171	182	189
35-44	104	114	124	138	149	155
45-54	64	69	74	83	89	94
55-64	38	41	44	49	52	54
65-	12	12	14	15	17	18

Asuntokuntien velkaantumistaso, velkojen osuus käytettävissä olevista rahatuloista, oli 101,4 prosenttia vuonna 2007 kun se vuonna 2002 oli 70,3 prosenttia. Velallisilla asuntokunnilla velat olivat 147 prosenttia ja asuntovelallisilla 203 prosenttia vuosituloista vuonna 2007. Velkaantumistaso oli korkein, 189 prosenttia tuloista, asuntokunnissa, joiden viitehenkilö oli 25-34-vuotias. 25-34-vuotiaiden asuntokunnista noin neljällä viidestä oli velkaa, kun velallisia oli kaikista asuntokunnista 59 prosenttia. Eniten velkaa oli 35-44-vuotiailla, 89 200 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Nuorimpia ja vanhimpia lukuun ottamatta reilusti puolella kaikenikäisistä asuntokunnista oli velkaa. Nuorimpia lukuun ottamatta velkaisten asuntokuntien osuus on vuodesta 2002 kasvanut kaikissa ikäluokissa.

Maakunnista suurimmat velat asuntokunnilla olivat Itä-Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla, noin 80 000 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Asuntovelat asuntovelallista asuntokuntaa kohti taas olivat suurimmat Uudellamaalla (101 440 €), Itä-Uudellamaalla (97 250 €) ja Ahvenanmaalla (88 920 €). Itä-Uudellamaalla velat ovat myös kasvaneet eniten: velat velallista asuntokuntaa kohti kasvoivat siellä reaalisesti 70 prosenttia vuodesta 2002 vuoteen 2008. Seuraavaksi eniten ne kasvoivat Uudellamaalla, siellä velkojen reaalikasvu oli 62 prosenttia. Koko

maassa velat kasvoivat samana aikana 58 prosenttia. Asuntovelatkin kasvoivat eniten Itä-Uudellamaalla, 70,5 prosenttia asuntovelallista asutokuntaa kohti kun koko maassa niiden reaalikasvu oli 62 prosenttia. Pienimmät velat velallista asutokuntaa kohden olivat Lapissa (47 160 €), Kainuussa (47 800 €) ja Pohjois-Karjalassa (48 300 €). Velallisten määrä on vuodesta 2002 kasvanut eniten Uudellamaalla, Kanta-Hämeessä ja Pirkanmaalla, vähiten Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnissa sekä Satakunnassa.

Velat yhteensä velallista asutokuntaa kohti 2002 ja 2008, vuoden 2008 hinnoin

Keskimääräiset velat kasvoivat tulotason kasvaessa, samoin velallisten määrä. Vuonna 2007 alimman tuloviidenneksen asutokunnista oli velallisia noin kolmannes, kahdessa ylimmässä velallisia oli 74 prosenttia asutokunnista. Alimmassa tuloviidenneksessä velkaa oli keskimäärin 23 460 ja ylimmässä 95 800 euroa velallista asutokuntaa kohti. Velkaantumisaste oli suurin alimmassa ja pienin ylimmässä tuloviidenneksessä, mutta erot eivät olleet kovin suuria: alimman tuloviidenneksen velallisasutokuntien velat olivat 158 prosenttia vuosituloista ja ylimmän 137 prosenttia. Velkojen koostumuksessa eroja oli enemmän: asuntovelkojen osuus veloista oli suurin keskituloisilla, muiden velkojen ja opintovelkojen pienituloisilla ja elinkeinotoimintaan tai tulohankintaan tarkoitettujen velkojen suurituloisilla.

Sisällys

Velat kasvoivat 7,7 prosenttia vuonna 2008.....	4
25–44-vuotiaat asutokunnat velkaisimpia.....	4
Velat kasvaneet eniten Itä-Uudellamaalla.....	6
Velallisilla asutokunnilla velkaa 1,5 kertaa vuositulot.....	7
Keskituloiset asutovelkaisia.....	9
Ensiasuntoa varten otetut lainat.....	9
Velkaantumistilaston laatuseloste.....	11

Velat kasvoivat 7,7 prosenttia vuonna 2008

Asuntokuntien velkaantumismuutoksen kasvu hidastui hieman vuonna 2008, mutta niiden velat kasvoivat silti lähes kahdeksan prosenttia edellisvuodesta. Velkaa oli 1 470 000 asuntokunnalla, edellisvuodesta velallisasuntokuntien määrä kasvoi runsaat kaksi prosenttia. Vuodesta 2002 asuntokuntien velat ovat kasvaneet nimellisesti 100 ja reaalisesti 81 prosenttia. Suurinta velkaantumisen kasvu oli tarkasteluaikana vuonna 2005, jolloin asuntokuntien kaikki velat kasvoivat 14,7 ja asuntovelat 17,5 prosenttia. Asuntokuntien velkaantumisaste, velkojen osuus käytettävissä olevista rahatuloista, oli 101,4 prosenttia vuonna 2007 kun se vuonna 2002 oli 70,3 prosenttia. Velallisilla asuntokunnilla velat olivat tällöin 147 prosenttia ja asuntovelallisilla 203 prosenttia vuosituloista.

Kaikkiaan asuntokunnilla oli viime vuonna velkaa 90,5 miljardia euroa, mistä suurin osa, 64,4 miljardia asuntovelkoja. Velallista asuntokuntaa kohti velkaa oli 61 630 euroa. Asuntovelkaa oli 812 000 asuntokunnalla, niistä 136 000 asuntokunnalla velkaa oli otettu ensiasuntoa varten. Asuntovelkoista 10,3 miljardia oli otettu ensiasunnon hankintaan. Asuntovelallista asuntokuntaa kohti asuntovelkaa oli 79 320 euroa, ensiasuntoa varten otettua 75 750 euroa. Vuodesta 2002 ovat eniten kasvaneet asuntovelat, ne kasvoivat nimellisesti 120 prosenttia ja reaalisesti 99 prosenttia. Asuntolainojen kasvusta suurin osa näyttää kohdistuneen asunnonvaihtoihin, sillä ensiasuntoa varten otetut lainat kasvoivat hitaammin, niiden reaalimäärä kasvoi 71 prosenttia vuodesta 2002. Vuodesta 2007 lähtien ensiasunnon lainat ovat kuitenkin kasvaneet muita asuntolainoja nopeammin: vuonna 2007 ne kasvoivat edellisvuodesta 19 prosenttia kun kaikki asuntolainat kasvoivat 12,5 prosenttia ja 9,2 prosenttia vuonna 2008, jolloin asuntolainat kasvoivat 8,6 prosenttia.

Muita lainoja, kuten auto-, kesämökki ja kulutusluottoja asuntokunnilla oli 19,6 miljardia euroa. Kulutukseen otetut velat kasvoivat reaalisesti 83 prosenttia vuodesta 2002. Muita velkoja oli 1 133 000 asuntokunnalla keskimäärin 17 340 euroa. Sellaisten asuntokuntien määrä on vuodesta 2002 kasvanut 28 prosenttia. Elinkeinotoiminnan ja tulolähteen velkoja asuntokunnilla oli 5,1 miljardia euroa. Yritystoimintaa ja tulonhankkimista varten otettujen velkojen määrä on pienentynyt: niiden reaalimäärä pieneni vuodesta 2002 lähes kahdeksan prosenttia ja velallisten määrä 26 prosenttia. Keskimääräiset velat olivat kuitenkin aika suuria, asuntokuntaa kohti 61 080 euroa. Opintovelkoja asuntokunnilla oli 1,4 miljardia vuonna 2008. Opintovelkaantuminenkin on viime vuosina vähentynyt, asuntokuntien opintolainakanta oli vuonna 2008 reaalisesti yhdeksän prosenttia pienempi kuin vuonna 2002 ja opintovelallisten asuntokuntien määrä väheni tänä aikana 11 prosenttia. Vuonna 2008 opintovelkaa oli 267 000 asuntokunnalla. Opintovelkaa oli keskimäärin 5 250 euroa.

Asuntokuntien korkomenot olivat yhteensä 4,7 miljardia euroa vuonna 2008, niistä 3,2 miljardia oli asuntolainakorkoja. Korot ovat vuodesta 2002 kasvaneet hieman lainakantaa enemmän, reaalisesti 85 prosenttia. Vuosina 2003 ja 2004 asuntokuntien korkomenot laskivat lainakannan melko reippaasta kasvusta huolimatta. Vuodesta 2006 lähtien korot ovat kasvaneet selvästi lainakantaa enemmän. Vuonna 2007 asuntokuntien korkomenot kasvoivat 44 prosenttia ja 21 prosenttia vuonna 2008.

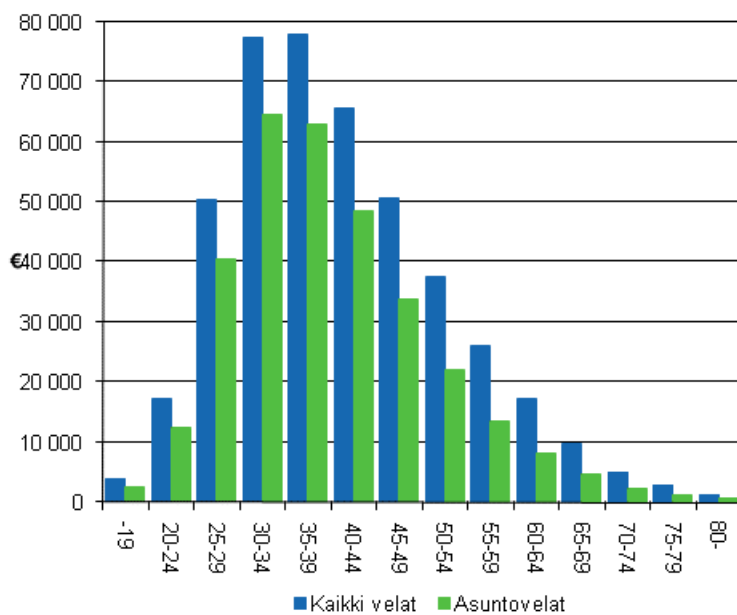
25–44-vuotiaat asuntokunnat velkaisimpia

Useimmin velkaa oli asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias. Näistä asuntokunnista noin neljällä viidestä oli velkaa, kun velallisia oli kaikista asuntokunnista 59 prosenttia. Eniten velkaa oli 35–44-vuotiailla, 89 200 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Nuorimpia ja vanhimpia lukuun ottamatta reilusti puolella kaikenikäisistä asuntokunnista oli velkaa. Nuorimpia lukuun ottamatta velkaisten asuntokuntien osuus on vuodesta 2002 kasvanut kaikissa ikäluokissa.

Asuntovelallista asuntokuntaa kohden asuntovelkaa oli keskimäärin 79 300 euroa. Eniten asuntovelkaa oli 25–44-vuotiaiden asuntokunnilla, 107 500 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohti. Tämänikäisten veloista 82 prosenttia oli asuntovelkoja. Vielä eläkeikäisilläkin asuntokunnilla asuntovelkojen osuus kaikista veloista oli lähes puolet, asuntovelkaa senikäisistä oli tosin enää seitsemällä prosentilla asuntokunnista. Useimmin asuntovelkaisia olivat 35–44-vuotiaiden asuntokunnat, joista asuntovelkaa oli 58 prosentilla, keskimäärin 94 900 euroa asuntovelallista kohti.

Muut velat jakautuivat aika tasaisesti eri-ikäisille. Niitä oli reilusti yli puolella 25–54-vuotiaiden asuntokunnista. Yleisimpiä ne olivat 34–44-vuotiailla, joista lähes kahdella kolmesta oli muuta velkaa. Velallista asuntokuntaa kohti muuta velkaa oli 17 300 euroa, eniten 45–54-vuotiailla, joilla niitä oli noin 22 000 euroa asuntokuntaa kohti. Opintovelkaa oli kolmanneksella alle 35-vuotiaiden asuntokunnista ja vielä 35–44-vuotiaistakin joka kymmenennellä. Opintovelkaa opintovelallisilla asuntokunnilla oli keskimäärin 5 250 euroa ja opintovelallisilla henkilöillä 4 630 euroa. Opintovelallisten määrä on vuosikymmenen aikana vähentynyt: vuonna 2008 opintovelallisia henkilöitä oli 302 840, vuonna 2002 heitä oli 42 000 henkeä enemmän. Vuonna 2008 heitä oli 4,5 prosenttia edellisvuotista vähemmän.

Kuvio 1. Asuntovelat ja velat yhteensä asuntokuntaa kohti ikäluokittain 2008

Lapsettomilla asuntokunnilla oli velkaa harvemmin kuin sellaisilla, joilla oli lapsia. Puolet lapsettomista asuntokunnista oli velattomia, mutta yksilapsisista vain noin viidennes ja mikäli lapsia oli useampia joka kymmenes. Velkamäärätkin kasvoivat lapsiluvun kasvaessa: lapsettomilla asuntokunnilla velkaa oli keskimäärin 44 640 euroa, yksilapsisilla 80 970 ja vähintään kolmilapsisilla 111 620 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Reilu viidennes lapsettomista asuntokunnista oli asuntovelkaisia, mutta yksilapsisista hieman yli puolet ja useampilapsista kaksi kolmesta. Asuntovelat kasvoivat lapsiluvun kasvaessa, tosin vain vähän sen jälkeen kun lapsia oli vähintään kaksi.

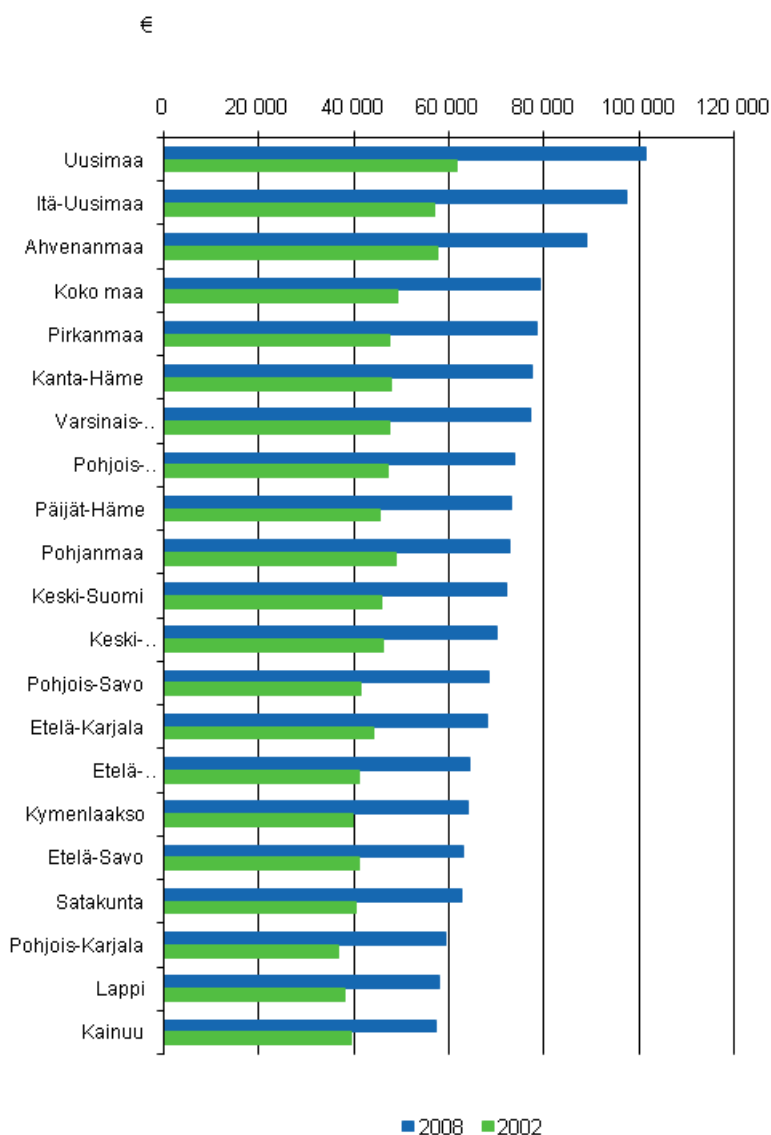
Erot lapsettomien ja sellaisten asuntokuntien, joilla on lapsia, välillä johtuvat tietysti osittain iästä: lapsettomat asuntokunnat ovat usein jo maksaneet asuntovelkansa pois tai eivät ole sellaista vielä ottaneet. Lapsettomilla oli kuitenkin kaikissa ikäluokissa harvemmin velkaa kuin sellaisilla asuntokunnilla, joissa oli lapsia. Lapsettomista asuntokunnista, joiden viitehenkilö oli 30-39-vuotias oli velallisia 75 prosenttia, samanikäisistä kaksilapsisista 91 prosenttia. Asuntovelallisia tämänikäisistä lapsettomista asuntokunnista oli 46 prosenttia ja kaksilapsisista 67 prosenttia. Asuntovelkaa asuntokuntaa kohti tämänikäisillä lapsettomilla asuntokunnilla oli 92 170 ja kaksilapsisilla 116 680 euroa. Yli 50-vuotiaiden asuntokunnista lapsettomilla oli velkaa 40 prosentilla, yksilapsisista 77 prosentilla ja useampilapsista neljällä viidestä vuonna 2008. Asuntovelkaa oli tämänikäisistä lapsettomista enää 17 prosentilla, mutta asuntokunnista, joissa lapsia oli vähintään kaksi vielä yli puolella.

Yksinhuoltajista 70 prosentilla oli velkaa ja 37 prosentilla asuntovelkaa. Velallista kohti heillä oli velkaa 46 980 euroa ja asuntovelkaa 71 570 euroa. Kahden aikuisen asuntokunnista, joissa oli lapsia, oli velkaa lähes yhdeksällä kymmenestä, asuntovelkaa 68 prosentilla. Asuntovelkaa näillä oli keskimäärin 100 000 euroa.

Velat kasvaneet eniten Itä-Uudellamaalla

Velat olivat suurimmat Itä-Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla, noin 80 000 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Asuntovelat asuntovelallista asuntokuntaa kohti taas olivat suurimmat Uudellamaalla, 101 440 euroa, Itä-Uudellamaalla (97 250 €) ja Ahvenanmaalla (88 920 €). Eniten velat ovat kasvaneet Itä-Uudellamaalla: velallista asuntokuntaa kohti ne kasvoivat siellä reaalisesti 70 prosenttia vuodesta 2002 vuoteen 2008. Seuraavaksi eniten velat kasvoivat Uudellamaalla, siellä velkojen reaalikasvu oli 62 prosenttia. Koko maassa velat kasvoivat samana aikana 58 prosenttia. Asuntovelatkin kasvoivat eniten Itä-Uudellamaalla, siellä ne kasvoivat reaalisesti 70,5 prosenttia asuntovelallista asuntokuntaa kohti kun koko maassa kasvu oli 62 prosenttia. Pienimmät velat velallista asuntokuntaa kohden olivat Lapissa (47 160 €), Kainuussa (47 800 €) ja Pohjois-Karjalassa (48 300 €). Velallisten määrä on vuodesta 2002 kasvanut eniten Uudellamaalla, Kanta-Hämeessä ja Pirkanmaalla, vähiten Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnissa sekä Satakunnassa.

Kuvio 2. Asuntovelat asuntovelallista asuntokuntaa kohti 2002 ja 2008, vuoden 2008 hinnoin

Pääkaupunkiseudun asuntokunnista kahdella kolmesta oli velkaa vuonna 2008. Koko maata useammin pääkaupunkiseudun asuntokunnilla oli opinto- ja muuta velkaa, asuntovelkaa niistä sen sijaan oli jonkin verran muuta maata harvemmillä asuntokunnilla. Pääkaupunkilaisten asuntovelat olivat kuitenkin selvästi muuta maata suurempia, keskimäärin 103 020 euroa velallisasuntokuntaa kohti. Vuodesta 2002 pääkaupunkiseudun

ja muun Etelä-Suomen asuntokuntien asuntovelat ovat kasvaneet jonkin verran muuta maata enemmän, ero ei ole kuitenkaan kovin suuri.

Velallisilla asuntokunnilla velkaa 1,5 kertaa vuositulot

Runsaalla viidenneksellä velallisista asuntokunnista oli velkaa vähintään 100 000 euroa. Näin paljon velkaa oli 329 200 asuntokunnalla. Niistä lähes kaikki, 311 000 asuntokuntaa oli asuntovelallisia. Eniten sellaisia oli 25–44-vuotiaiden velallisten joukossa, senikäisistä asuntokunnista runsaalla kolmanneksella oli näin paljon velkaa. Vähintään 200 000 euroa velkaa oli 78 860 asuntokunnalla. Suhteellisesti eniten suuria lainamääriä oli pääkaupunkiseudun ja muun Etelä-Suomen asuntokunnilla.

Vuodesta 2002 vuoteen 2007 ovat asuntokuntien velat kasvaneet 86 ja käytettävissä olevat rahatulot 29 prosenttia. Asuntokuntien velkaantumisaste, velkojen osuus käytettävissä olevista rahatuloista onkin vuosikymmenen aikana kasvanut selvästi: kaikkien asuntokuntien velkaantumisaste oli 101 prosenttia tuloista vuonna 2007 kun niiden velkaantumisaste vielä vuonna 2002 oli 70 prosenttia. Velkaisimpia olivat asuntokunnat, joiden viitehenkilö oli 25–34-vuotias. Niiden velkaantumisaste oli 189 prosenttia. Suhteellisesti eniten, 57 prosenttia, on kasvanut nuorimpien asuntokuntien velkaantumisaste.

Velallisasuntokuntien velkaantumisaste kasvoi 108 prosentista 147 prosenttiin vuodesta 2002 vuoteen 2007. Velallisasuntokunnistakin suurin velkaantumisaste oli 25–34-vuotiailla, 217 prosenttia tuloista. Velallisasuntokuntien käytettävissä olevat tulot olivat vajaan viidenneksen suuremmat kuin kaikilla asuntokunnilla.

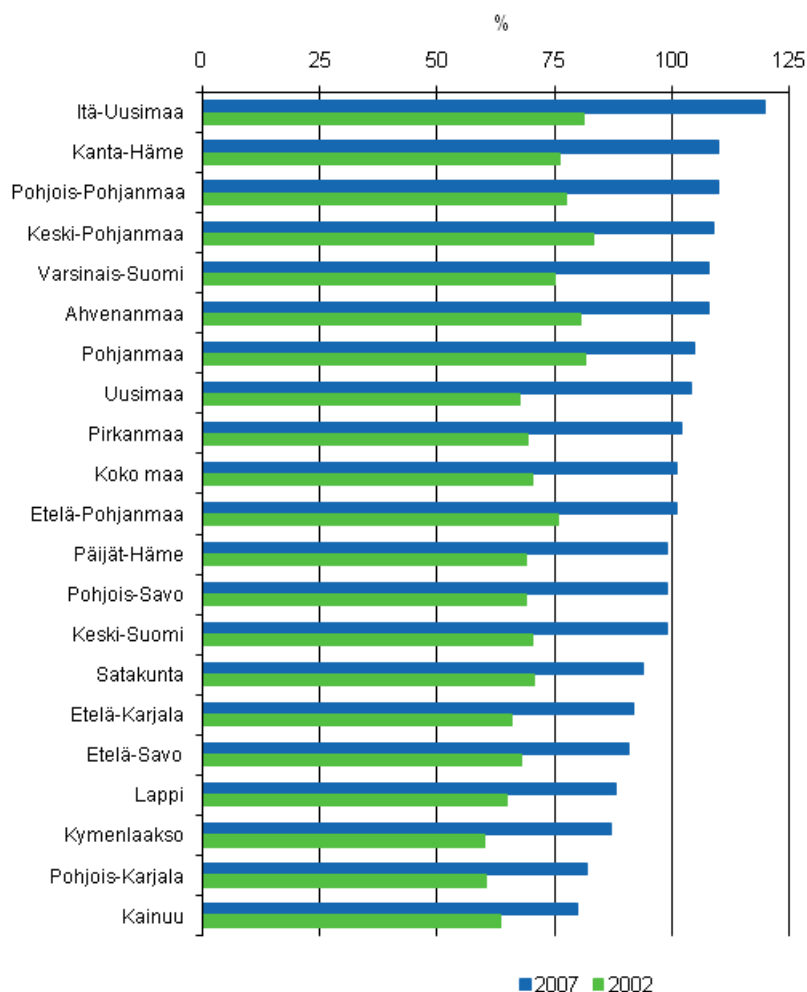
Taulukko 1. Velallisten asuntokuntien velkaantumisaste ikäluokittain 2002 - 2007

Ikä	Vuosi					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Yhteensä	108	117	123	136	144	147
–24	87	97	104	119	129	132
25–34	151	166	179	200	213	217
35–44	128	140	149	165	176	181
45–54	89	95	100	111	118	122
55–64	70	75	77	85	89	90
65–	55	59	60	65	69	68

Asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään kolme kertaa käytettävissä olevat vuositulot oli 212 430 vuonna 2007. Vuosikymmenen aikana tällaisten asuntokuntien määrä on kasvanut nopeasti, sillä vuonna 2002 näin suuret velat suhteessa tuloihin oli 97 370 asuntokunnalla. Edellisvuodesta niiden määrä kasvoi 18 450 asuntokunnalla. Velallisasuntokunnista sellaisia asuntokuntia oli lähes 16 ja kaikista asuntokunnista yhdeksän prosenttia vuonna 2007. Eniten, 90 000 asuntokuntaa niistä oli sellaisia, joiden viitehenkilö oli 25-34-vuotias. Tämänikäisistä velallisasuntokunnista 29 prosentilla velat olivat tuloihin suhteuttuna vähintään kolminkertaiset. 35-44-vuotiaista velallisista sellaisia oli viidennes. Lähes kaikilla, 94 prosentilla näistä asuntokunnista, oli asuntovelkaa ja viidenneksellä ensiasunnon velkaa.

Eniten asuntokuntia, joiden velat olivat vähintään kolme kertaa käytettävissä olevat vuositulot oli Ahvenanmaalla, pääkaupunkiseudulla ja muualla Etelä-Suomessa.

Kuvio 3. Velkaantumisasteet maakunnittain 2002 ja 2007

Maakunnista Itä-Uudenmaan asuntokunnat erottuivat melko selvästi muita velkaisimpina. Suhteellisen alhainen velkaantumisaste taas oli Lapin, Kymenlaakson, Pohjois-Karjalan ja Kainuun maakunnissa. Keskimääräistä velkaisempia olivat myös Kanta-Hämeen, Pohjois- ja Keski-Pohjanmaan, Varsinais-Suomen sekä Ahvenanmaan asuntokunnat.

Asuntovelallisilla velkaantumisasteet olivat vielä korkeammat kuin kaikilla velallisilla ja kaikkein suurimmat ne olivat nuorilla asuntovelallisilla. Asuntovelallisista asuntokunnista runsaalla neljänneksellä velat olivat vuosituloihin verrattuna vähintään kolminkertaiset vuonna 2007. Asuntokunnista, joilla lainaa oli otettu ensiasuntoa varten sellaisia oli 38 prosenttia. 58 prosenttia alle 25-vuotiaista ja 47 prosenttia 25–34-vuotiaista asuntovelallisista asuntokunnista oli sellaisia, joilla velat olivat vähintään kolminkertaiset vuosituloihin verrattuna. Nuoret asuntovelalliset olivat kuitenkin kaikkiin samanikäisiin asuntokuntiin verrattuna kohtalaisen hyvätuloisia. Alle 25-vuotiaiden asuntokunnilla, joilla velat olivat vähintään kolminkertaiset tuloihin verrattuna, tulot olivat noin runsaat 40 prosenttia korkeammat kuin kaikilla samanikäisillä asuntokunnilla. Sen sijaan niillä asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli vanhempi ja joilla oli paljon velkaa tuloihin suhteutettuna tulot eivät juuri poikenneet muiden samanikäisten tuloista.

Taulukko 2. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisaste ikäluokittain 2002 - 2007

Ikä	Vuosi					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Yhteensä	151	162	172	187	197	203
-24	236	259	276	305	318	321
25-34	213	230	244	266	280	287
35-44	157	170	181	198	209	216
45-54	116	123	131	143	152	159
55-64	104	108	112	120	127	132
65-	95	98	105	112	120	124

Keskituloiset asuntovelkaisia

Keskimääräiset velat kasvoivat tulotason kasvaessa, samoin velallisten määrä. Vuonna 2007 oli alimman tuloviidenneksen asuntokunnista velallisia noin kolmannes, kahdessa ylimmässä velallisia oli 74 prosenttia asuntokunnista. Alimman tuloviidenneksen velallisasuntokunnilla velkaa oli keskimäärin 23 460 ja ylimmän 95 800 euroa. Velkaantumisaste oli suurin alimmassa ja pienin ylimmässä tuloviidenneksessä, mutta erot eivät olleet kovin suuria: alimman tuloviidenneksen velallisasuntokuntien velat olivat 158 prosenttia vuosituloista ja ylimmässä 137 prosenttia. Velkojen koostumuksessa eroja oli enemmän: asuntovelkojen osuus veloista oli suurin keskituloisilla, muiden velkojen ja opintovelkojen pienituloisilla ja elinkeinotoiminnan velkojen suurituloisilla.

Taulukko 3. Velallisten asuntokuntien velkaantumisasteet tuloviidenneksittäin 2002 – 2007

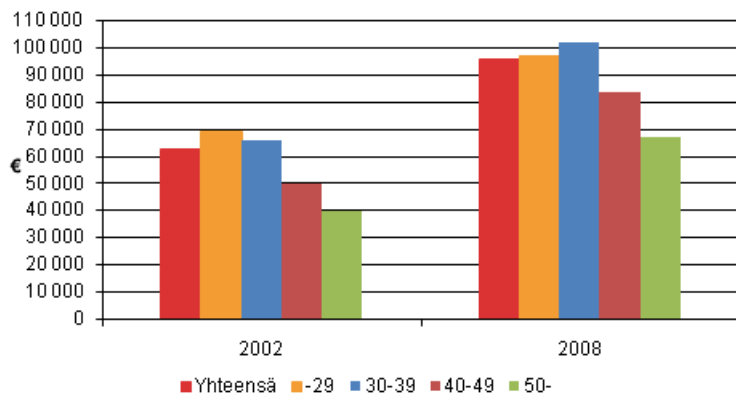
Vuosi	Tuloviidennes					
	Yhteensä	I	II	III	IV	V
2002	108	124	110	112	110	101
2003	117	135	119	122	120	110
2004	123	139	126	130	127	115
2005	136	154	138	141	140	128
2006	144	162	147	151	149	135
2007	147	158	150	156	155	137

Kolmannen ja neljännen tuloviidenneksen asuntokuntien veloista kolme neljännestä koostui asuntoveloista, alimmassa niiden osuus veloista oli 56 prosenttia. Pienituloisimpien asuntokuntien veloista sen sijaan opintolainojen osuus oli yhdeksän ja muiden velkojen 29 prosenttia, kun kaikista veloista opintolainoja oli kaksi ja muita velkoja 22 prosenttia. Hyvätuloisimman viidenneksen asuntokuntien veloista yhdeksän prosenttia oli otettu elinkeinotoimintaa tai tulonhankintaa varten. Erityisen paljon niitä oli varttuneiden hyvätuloisten asuntokunnilla: ylimmän tuloviidenneksen asuntokuntien, joiden viitehenkilö oli eläkeiässä veloista niitä oli neljännes.

Ensiasuntoa varten otetut lainat

Vuonna 2008 asuntokunnista 136 000 oli sellaisia, joilla velkaa oli otettu ensiasunnon hankintaa varten. Kolmannes niistä oli alle 30-vuotiaita ja 47 prosenttia 30–39-vuotiaita. Yli viisikymmenvuotiaiden asuntokuntia, joilla oli ensiasunnonlainaa, oli alle viisi tuhatta. Kovin paljon suuria velkoja näillä velallisilla ei ollut, yli 200 000 euron velat oli ensiasunnonlainaa maksavista vain 2 200 asuntokunnalla. Keskimäärin asuntokunnilla oli ensiasunnonhankintaa varten tarkoitettua velkaa 75 750 euroa. Pääkaupunkiseudulla velat olivat suurimmat, 95 460 euroa asuntokuntaa kohti.

Kuvio 4. Ensiasunnon velat velallista asutokuntaa kohti ikäluokittain 2002 ja 2008, vuoden 2008 hinnoin

Osalla asutokunnista, joilla oli ensiasuntoa varten otettua velkaa oli myös muuta asutolainaa. Vuonna 2008 sellaisia oli 45 000. Tällaisten asutokuntien määrä odotetusti kasvoi iän myötä: alle 30-vuotiaiden asutokunnista sellaisia oli runsas viidennes ja yli 40-vuotiaiden noin 40 prosenttia. Vuodesta 2002 ovat ensiasunnon velat kasvaneet hitaammin kuin muut asutovelat: nimellisesti kaikki asutovelat kasvoivat 127 prosenttia ja ensiasunnon velat 89 prosenttia vuodesta 2002 vuoteen 2008. Kahtena viime vuotena ensiasunnon velat ovat kuitenkin kasvaneet muita asutovelkoja enemmän.

Velkaantumistilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Velkaantumistilasto perustuu koko asuntokuntaväestön kattavaan aineistoon, joten sillä voidaan kuvata asuntokuntien velkoja ja niiden jakautumista luotettavasti myös pienemmissä väestöryhmissä, esimerkiksi aluenäkökulmasta. Tilasto täydentää siten otosaineistoista (Tulonjakotilasto, Varallisuustutkimukset) tai makrotason luottokantatilastoista saatavaa kuvaa velkojen määristä ja jakautumisesta velkalajeittain ja asuntokuntatyypeittäin.

2. Tilaston menetelmäkuvaus

Velkaantumistilasto perustuu vuosittain hallinnollista rekistereistä yhdisteltyyn koko väestön kattavaan kokonaisaineistoon, joka sisältää yksityiskohtaista tietoa rekisterikotitalouksien veloista, koroista ja tuloista. Luotto- ja rahoituslaitokset, huoltokonttorit, työnantajat, valtiot, kunnat, vakuutus- ja eläkelaitokset ja vakuutusyhtiöt jättävät verohallitukselle vuosi-ilmoitukset verovelvollisten lainoista ja luotollisista shekkitileistä (ei limiitti), niiden käyttötarkoituksesta ja maksetuista koroista. Vuosi-ilmoituksissa lainakohtaiset laina- ja korkotiedot koskevat luonnollisten henkilöiden (ml. elinkeinonharjoittajat, maa- ja metsätalouden harjoittajat) ja kuolinpesien lainoja 31.12. Velallisia voivat olla myös ulkomaalaiset. Mukana ei ole huoltokonttorien ja muiden yleisimpien luotonantajien tietoja lainoista, joiden käyttötarkoitus on muu kuin asuntovelka tai valtion tai Ahvenanmaan maakuntahallituksen takaama opintovelka ja joiden velkapääoma on enintään 1700 euroa. Tilaston kohdeperusjoukon muodostavat asuntokunnat eli ns. asuntokuntaväestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät pysyvästi ulkomailla asuvat, osoitteettomat ja laitospöytä (esimerkiksi pitkäaikaisesti vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa tai sairaaloissa asuvat).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Velkaantumistilaston tietoja verrataan koko maan tasolla Tilastokeskuksen luottokantatilaston ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilaston tietoihin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Velkaantumistilasto tehdään vuosittain. Ennakollisia tietoja on saatavilla noin puoli vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Lopulliset tiedot on käytettävissä vajaa vuosi tilastovuoden päättymisen jälkeen.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Velkaantumistilaston tietoja julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilta osoitteesta www.tilastokeskus.fi/ Tulot ja kulutus aihealueen alta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Velkaantumistilastosta on olemassa vertailukelpoinen aikasarja-aineisto vuosilta 2002 - 2008.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tietoja kotitaloussektorin veloista julkaistaan myös mm. Tilastokeskuksen Luottokantatilastossa ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilastoissa. Määrittely- ja käsite-erojen vuoksi näiden tiedot voivat poiketa toisistaan.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tulot ja kulutus 2009

Lisätietoja

Timo Matala (09) 1734 3422
Vastaava tilastojohtaja:
Riitta Harala

toimeentulo@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi/til/velk

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-8793 (pdf)
ISBN 978-952-244-125-6 (pdf)